

Förslag till riksdagen

1999/2000:RB2

Fullmäktiges i Riksbanken förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 1999 m.m.

Dnr 2000-268-DIR

Förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 1999

Fullmäktige i Sveriges riksbank har i enlighet med 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank erhållit redovisning från direktionen över räkenskapsåret 1999. Fullmäktige har inför sitt ställningstagande om förslag till vinstdisposition för räkenskapsåret 1999 vid sitt sammanträde den 14 januari 2000 från direktionen vidare erhållit en analys av den vinstdispositionsprincip som Riksbanken tillämpar sedan år 1988. Principen innebär att 80 % av ett femårsgenomsnitt av Riksbankens resultat exklusive valutakurs-effekter årligen delas ut (se även 1988/89:FiU27). Analysen visar att de syften som principen avsåg har uppfyllts, nämligen en konsolidering av Riksbankens eget kapital genom tillämpning av en vinstdispositionsprincip som är tydlig och ger en jämn inleverans av vinstmedel till staten.

Den uppbyggnad av det egna kapitalet som skett sedan år 1988 har till knappt hälften inträffat genom principen om att 20 % av genomsnittsresultatet fonderas. Övriga delar av förstärkningen av det egna kapitalet förklaras av försvagningen av den svenska kronan, en effekt som reverseras i ett läge när kronans växelkurs förstärks, samt slutligen av den rent bokföringsmässiga förändringen att Riksbankens guldinnehav marknadsvärderats, vilket ökat bankens redovisade egna kapital. Fullmäktige konstaterar, liksom direktionen, att den sedan år 1988 tillämpade regeln för vinstdispositionen framdeles kommer att säkerställa det reala värdet av Riksbankens eget kapital, vilket är önskvärt. Fullmäktige anser således att Riksbankens uppnådda konsolidering inte lämnar utrymme för ökade inleveranser till staten.

Fullmäktige anser sammanfattningsvis att de riktlinjer för vinstdispositionen som tidigare riksbanksfullmäktige antog år 1988 är lämpliga att tillämpa även för vinstdispositionen för år 1999.

Fullmäktiges revisionsenhet har granskat underlaget för beräkningen av vinstdispositionsförslaget. Revisionsenheten har därvid inte haft något att anmärka.

Fullmäktige har den 15 februari 2000 *beslutat* avge följande förslag till disposition av Riksbankens vinst.

Resultatet för år 1999 före bokslutsdispositioner uppgår till 3 925 miljoner kronor.

Fullmäktige föreslår

att resultatet disponeras på följande sätt:

Till statsverket inlevereras (varav 40 mkr skulle kunna utbetalas för särskilt ändamål enligt nedan)	9 800 mkr
Till Riksbankens dispositionsfond förs	2 978 mkr
Från Riksbankens resultatutjämningsfond förs	-8 853 mkr
<i>Summa</i>	<i>3 925 mkr</i>

I samband med utarbetande av fullmäktiges förslag till vinstdisposition har det kommit till fullmäktiges kännedom att Regeringskansliet, som ett led i beredningen av betänkandena från Kommissionen om judiska tillgångar i Sverige (SOU 1998:96, 1999:20), fört överläggningar med företrädare för Judiska Centralrådet i Sverige och Judiska Världskongressen (World Jewish Congress) om bildande i Sverige av ett institut för judiska studier, i syfte att bidra till den långsiktiga överlevnaden för judiskt liv bl.a. i Sverige. Företrädare för Utrikesdepartementet har därvid framfört att staten, via riksdagen/Riksbanken, skulle vara beredd att bidra med 40 miljoner kronor till upprättandet av ett sådant institut. Ett sådant bidrag skulle vara ett sätt att visa den svenska statens intresse av att främja judiskt kulturliv, bl.a. mot bakgrund av vad som framförts i betänkandena att det inte kan uteslutas att Sverige under andra världskriget tog emot s.k. "smittat" guld.

Finansutskottet har vid sitt sammanträde den 18 januari 2000 enhälligt ansett det vara motiverat att fullmäktige tar initiativ till att förelägga riksdagen förslag om detta bidrag. Riksbanken saknar dock möjlighet att inom ramen för riksbankslagens bestämmelser lämna bidrag till ett sådant ändamål. Fullmäktige anser därför att riksdagen, som Riksbankens ägare, bör kunna pröva att bemyndiga Riksbanken att i samband med inleveransen av årets vinstmedel enligt beräkningen ovan utbetala 40 miljoner kronor till huvudmannen för det föreslagna institutet.

Övrigt

Fullmäktige har under 1999 bl.a. vidtagit följande åtgärder.

Fullmäktige har sammanträtt vid tolv tillfällen under år 1999. I samband med ett sammanträde avlades ett besök vid AB Tumba Bruk. I september mottog fullmäktige ett besök från Representantskapet i Norges Bank.

Fullmäktiges ordförande och vice ordförande har regelmässigt deltagit i direktionens sammanträden. Dessutom har ordföranden och vice ordföranden löpande inhämtat information om arbetet i direktionsskretsen genom kontakter med riksbankschefen. Fullmäktiges ordförande och vice ordförande har löpande redovisat sina iakttagelser för fullmäktige.

Ledamöter av Riksbankens direktion har normalt deltagit i fullmäktigesammanträdena. Fullmäktige har därvid informerat sig om direktionsledamöternas tjänsteutövning. Redogörelser har löpande lämnats av direktionen för den aktuella penningpolitiken och arbetet med att övervaka det finansiella systemets stabilitet, liksom för utvecklingen inom betalningsväsendet. Rapporter har också lämnats bl.a. om Riksbankens tertiäluppföljningar av verksamheten samt om förberedelserna inför millennieskiftet.

Några av fullmäktiges viktigare ärenden under året redovisas nedan.

Löner för direktionsledamöterna fastställdes av fullmäktige den 4 januari 1999. Direktionsledamöternas sidouppdrag har anmälts och behandlats då detta varit aktuellt vid fullmäktiges sammanträden under året.

Vid sammanträdet den 4 januari 1999 fastställdes även arbetsordningen för Riksbanken, som bl.a. anger den övergripande indelningen av Riksbanken i avdelningar samt reglerar förhållandet mellan fullmäktige och direktionen. Arbetsordningen har senare under året ändrats. Främst gällde det inrättandet av en ny avdelning i banken, riskkontrollavdelningen, vars verksamhet syftar till att stärka kontrollen av riskerna i bankens finansiella verksamhet.

Fullmäktige fastställde den 4 januari 1999 principerna för hur fullmäktige skall bedriva sin verksamhet inklusive utövandet av sin kontrollfunktion.

Fullmäktige har som en del av sin kontrollfunktion en revisionsenhet till sitt förfogande. Fullmäktige fastställde den 5 februari 1999 en revisionsplan för revisionsenheten. Inledningsvis bemannade internrevisionsavdelningen revisionsenheten. Efter övervägande under året och samråd med Riksdagens revisorer och internrevisionsavdelningen, beslutade fullmäktige att därefter bemanna revisionsenheten med konsult under den närmaste tiden. Samrådet avsåg bl.a. att få till stånd en fungerande arbetsfördelning mellan revisionsorganen.

Fullmäktige beslutade den 18 juni 1999 att uppdra åt ordföranden och viceordföranden att upphandla sådan konsult. Dessa beslutade sedermera, efter upphandling, att under ett år från den 1 september 1999 uppdra åt Ernst&Young AB att utföra revisionsenhetens verksamhet. Vid utgången av uppdraget avser fullmäktige att ta ställning till den fortsatta uppläggnings av granskningsarbetet. Ett granskningsarbete har utförts av revisionsenheten under 1999 och en väl fungerande arbetsfördelning har nu uppnåtts mellan revisionsorganen.

Ett beslut om utformningen av de minnesmynt med anledning av millennieskiftet, som direktionen beslutat utge, fattades vid sammanträdet den 18 juni 1999.

Vid sammanträdet den 9 december 1999 beslutade fullmäktige att omvälja vice riksbankschefen Lars Nyberg till en mandatperiod om sex år från januari år 2000.

Valet grundades bl.a. på en granskning av direktionsledamoten Nybergs utövande av tjänsten, som utfördes av revisionsenheten.

I fullmäktiges löpande uppföljning av direktionsledamöterna har inte framkommit något som föranlett fullmäktige att rikta någon anmärkning mot deras tjänsteutövning.

Beslut i detta ärende har fattats av ordförande Sven Hultström, vice ordförande Johan Gernandt samt ledamöterna Marianne Carlström, Jörgen Andersson, Kjell Nordström, Susanne Eberstein, Britt Bohlin, Ingegerd Troedsson, Peter Egardt, Kenneth Kvist samt Göran Hägglund.

Föredragande har varit Henrik Gardholm och Björn Hasselgren.

Stockholm den 15 februari 2000

På fullmäktiges vägnar

Sven Hultström

/Ann-Kristin Johnsson